

NÁZEV: Plocha a prostor ve výtvarných činnostech v MŠ

AUTOR: Bc. Lucie Kaločová

KATEDRA: Katedra výtvarné výchovy

VEDOUcí PRÁCE: Mgr. Magdalena Novotná, Ph.D.

ABSTRAKT:

Diplomová práce se zabývá přechodem plošného a prostorového zobrazení v dílech vybraných umělců, která jsou východiskem pro didaktickou transformaci do výtvarných činností v MŠ v programu Začít spolu. Výzkumná část sleduje rozvoj prostorového a plošného vnímání dětí předškolního věku.

Teoretická část se věnuje současnému pojetí výtvarné výchovy a jejímu plnohodnotnému rozvojovému potenciálu v předškolním vzdělávání. Přibližuje roli učitele v plánování výtvarných činností a jeho možnosti zprostředkovat dětem svět kultury a umění v MŠ ve srovnání s rolí galerijního pedagoga v prostředí galerie. Snaží se poskytnout teoretickou oporu pro výzkumnou část a realizovaný interdisciplinární projekt.

Zabývá se rozvojem vybraných kognitivních schopností dětí předškolního věku, čítím a vnímáním spolu s možnostmi rozvoje prostorové inteligence i prostřednictvím procesu porovnávání ve výtvarných činnostech. Výtvarná výchova je uváděna do kontextu matematiky, resp. didaktiky matematiky pro předškolní vzdělávání. Klíčovým, společným pojmem pro obě oborové didaktiky je zde transformace, resp. transformační aktivity.

Výzkumná část sestává z výtvarného interdisciplinárního projektu navrženého na základě analýzy a interpretace uměleckých děl vybraných autorů. Pomocí prvků akčního výzkumu, zúčastněného pozorování a rozhovorů je zjišťováno, jak výtvarné činnosti založené na principech, vyzorovaných v uměleckých dílech, jako jsou stín, otisk a zvuk, přispěly k rozvoji prostorového a plošného vnímání dětí. Kazuistika popisuje proces rozvoje vztahu plošného a prostorového vnímání a vyjadřování dětí na základě jejich výpovědí. Dokládá mj. význam haptického i sluchového vnímání ve vztahu k vizuální percepci.

KLÍČOVÁ SLOVA: Plocha, prostor, 2D, 3D, přechod, výtvarné činnosti, mateřská škola, umění, galerijní pedagogika